

Berlijn, december 2010

Maandagmiddag, Guggenheim Museum. Elke maandag gratis entree.

Ik doe mijn ogen dicht, even maar. Dan kijk ik weer. Drie vlakken, drie kleuren, en binnen een paar seconden zie ik paarden die over zandvlaktes galopperen, wild en onstuimig. Ik moet denken aan een schilderij dat bij mijn oma in de gang hangt, een donker schilderij, waar een groep witte paarden in de nacht steigert en rondrent. De maan schijnt en geeft een blauwpaars licht af. Paardendisco, noemde ik het vroeger, nog steeds eigenlijk.

Dan zie ik mensen, die zich vasthouden aan de hemel, maar zodra de wolken dunner worden of van vorm veranderen zullen jullie vallen. Waar zijn die paarden van net, proberen jullie de mensen te vangen op je rug en breng ze naar het huis met het donkerbruine dak. Laat je bij je manen pakken, laat ze denken dat ze jullie niet alleen berijden maar ook sturen. Laat je niet sturen, maar laat het hen denken. Ik zie de wind opkomen, onverwacht, met een immense kracht alles wat los en vast zit in zich opnemen. Van links naar rechts en andersom raast alles van zijn plaats, schudt alles door elkaar, flipt alles ondersteboven en na een tijd, als de storm is gaan liggen en alles weer rustig geworden is, houden mensen en paarden zich samen aan de hemel vast, bang om te vallen en als ik eerlijk ben denk ik dat zelfs het zachtste zand niet zacht genoeg is om hun val te breken.

Dinsdagmiddag, foyer van de Philharmonie. Elke dinsdagmiddag gratis lunchconcert. Alle stoelen bezet, alle treden van alle trappen bezet, de relingen van alle balkons bezet, de vloer grotendeels bezet. Bejaarden, studenten, moeders en vaders, baby's in kinderwagens of draagzakken, zakenmensen, daklozen.

Ik doe mijn ogen dicht en hoor tonen, akkoorden, een melodie, een lied. Een lied van verlangen dat in mijn hoofd als een gebed over de daken glijdt, door de straten en over water haar weg vindt naar oren en harten van mensen die helemaal niet op deze klanken zaten te wachten maar nu, nu ze dit horen, toch even, al is het maar een paar seconden, de ogen sluiten, en luisteren. Sommigen glimlachen, sommigen herinneren zich iets dat ze waren vergeten, sommigen lopen door.

Als ik deze muziek hoor, zie ik mensen dansen. Lichamen die zichzelf, in tegenstelling tot het mijne, op geen enkele manier in de weg zitten. Lichamen die hunkeren, het spel van de hunkering spelen. Een hoofd tegen een knie en ik wil ook een knie. Ik zie twee mensen een weemoedige balans zoeken terwijl ze handen vasthouden, hun vingers om elkaars polsen slaan en vasthouden.

Ik zie een grote hal met zuilen en een marmeren vloer met zwart witte tegels, als een schaakbord. Tussen de zuilen hangen roodfluwelen doeken, tot aan de grond. Ik zie mezelf en mijn lief en we dansen. We dansen naar het eind van de zaal, waar de zaal overgaat in gras, een heuvel van gras en we rennen de heuvel af en wanneer onze benen zo snel gaan dat de rest van ons lichaam het niet bij kan houden laten we ons vallen en rollen, rollen totdat we beneden zijn en daar blijven we liggen luisteren.

Ik zit op de stenen vloer van de foyer van een Berlijns muziekgebouw, ik heb mijn benen opgetrokken en mijn hoofd op mijn knieën gelegd, mijn ogen weer opengedaan. Naast me is een peuter gaan zitten, met een bivakmuts nog op zijn hoofd. Het sneeuwt buiten.

Ik doe mijn ogen dicht... Ja, ik doe mijn ogen veel dicht, omdat dat vaak een goed begin is, van iets moois, van iets spannends. Een goed begin van iets dat de moeite waard is te gaan bestaan, of door herinnering opnieuw te bestaan.

Maar ik doe mijn ogen niet dicht omdat ik niet wil zien wat er aan de hand is. Ik doe mijn ogen niet dicht omdat ik niet na wil denken over wat ik zie gebeuren. Het is niet dat ik geen weerwoord wil geven, dat is het niet.

Nee, daarvoor doe ik mijn ogen en mijn mond wijdopen.

Maar hoe praat je met iemand die niet luistert?

Hoe praat je met iemand die niet wil luisteren, die niet mag luisteren?

Hoe praat je met iemand die niks terug zegt?

Hoe praat je met iemand die niks terug mag zeggen omdat zijn leider hem daar geen toestemming voor heeft gegeven?

Hoe praat je met iemand die regeert zonder argumenten, nuancering en visie?

Hoe praat je met iemand die beslissingen neemt op basis van geldingsdrang, en niet op basis van rechtvaardigheid en evenwicht?

Hoe praat je met iemand die handelt vanuit de rechten die hij heeft of meent te hebben, en niet vanuit goede smaak en respect?

Hoe praat je met iemand die glimlacht, en knikt en vervolgens langs je heen loopt omdat hij geen idee heeft waar je het over hebt, wat op zich niet erg is, maar ook geen enkele ambitie heeft iets van of over je te weten te komen, wat op zich niet erg hoeft te zijn, maar als hij jouw beroep en je manier van leven moet vertegenwoordigen op nationaal en internationaal niveau, dan is dat wel erg, heel erg.

Hoe praat je met iemand die begrippen als passie en bevlogenheid weglacht, omdat ze niet rendabel zijn?

Daar valt niet mee te praten.

Maar het zal ons lukken, ze zullen naar ons luisteren. We zullen ze raken omdat dat ons talent is, mensen raken daar waar ze het niet verwachten, op tijden waarop ze het niet verwachten, op een manier die ze niet verwachten. Wij zullen ze raken met onze teksten, met onze gezichten, onze lichamen, met onze foto's, onze muziek. Met onze ideeën, onze plannen, onze tomeloze energie en onze vindingrijkheid.

Dat je niet makkelijk kunt verwoorden wat er met je gebeurt als je geraakt wordt door een foto, door een liedje, door de manier waarop een mens wordt gefilmd, dat je het niet meteen kunt plaatsen wat zoiets met je doet, betekent niet dat het van minder waarde of van minder belang is dan iets wat simpel te duiden is. Sinds wanneer wordt er door de overheid beslist of iets te ingewikkeld is voor 'de gewone mens'. Wat is 'de gewone mens'? Wie ben ik dan, als ik geen gewoon mens ben?

Zoals Meneer Kaktus altijd zei, we grijpen je bij je lurven en je kladden, en die weet je pas te vinden als je er wordt gegrepen. We zullen kietelen, prikken, door elkaar schudden, jeuken, krabben, knijpen, aaien. We zullen doorgaan!